

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 16 listopada 2017 r.

Poz. 7474

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR KN-I.4131.1.558.2017.16 WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 15 listopada 2017 r.

Działając na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875)

orzekam

nieważność § 4 ust. 1 pkt 1 lit. a), b), e) i § 13 Regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Krzemieniewo, zwanego dalej: „Regulaminem”, stanowiącego załącznik do uchwały Nr XXVI/178/2017 Rady Gminy Krzemieniewo z dnia 23 października 2017 r. w sprawie uchwalenia regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie gminy Krzemieniewo - ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

Uchwała Nr XXVI/178/2017 Rady Gminy Krzemieniewo została podjęta na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 14a, art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875) i art. 90f ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 r. poz. 1943 ze zm., zwanej dalej: „ustawą”).

Uchwałę doręczono organowi nadzoru 30 października 2017 r.

Dokonując oceny legalności przedłożonej uchwały, organ nadzoru stwierdził, co następuje:

Podstawę prawną do podjęcia uchwały w sprawie Regulaminu stanowił art. 90f ustawy. Zgodnie z treścią tego przepisu, rada gminy uchwała regulamin udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie gminy, kierując się celami pomocy materialnej o charakterze socjalnym, w którym określa w szczególności:

- 1) sposób ustalania wysokości stypendium szkolnego w zależności od sytuacji materialnej uczniów i ich rodzin oraz innych okoliczności, o których mowa w art. 90d ust. 1;
- 2) formy, w jakich udziela się stypendium szkolnego w zależności od potrzeb uczniów zamieszkałych na terenie gminy;
- 3) tryb i sposób udzielania stypendium szkolnego;
- 4) tryb i sposób udzielania zasiłku szkolnego w zależności od zdarzenia losowego.

Analiza treści art. 90f ustawy prowadzi do wniosku, iż wyznacza on granice upoważnienia ustawowego, określając materię jaką pozostawiono do uregulowania w drodze uchwały radzie gminy. O ile jednak w zakresie przedmiotowym nie tworzy on zamkniętego katalogu elementów kształtujących treść regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym, które winny być w regulaminie ujęte, o tyle użyte w nim wyrażenie „w szczególności” wskazuje na to, iż uchwalany regulamin obligatoryjnie musi obejmować wszystkie kwestie określone w art. 90f ww. ustawy.

W § 4 ust. 1 pkt 1 lit. a), b) i e) Regulaminu, Rada postanowiła, iż stypendium szkolne może być udzielone w formie całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych prowadzonych w ramach planu nauczania, jak również wykraczających poza ten plan i wyrównawczych, a także udziału w zajęciach edukacyjnych realizowanych poza szkołą. Nadto uszczegóławiając tę formę udzielania stypendium, Rada wskazała, iż może ona być realizowana poprzez zakup podręczników, materiałów edukacyjnych (ćwiczeń), lektur szkolnych, encyklopedii, słowników, programów komputerowych i innych pomocy edukacyjnych, zakup przyborów i pomocy szkolnych, tornistrów, stroju i obuwia na zajęcia wychowania fizycznego oraz innego wyposażenia uczniów wymaganego przez szkołę, zakup komputerów służących uczniom do celów edukacyjnych.

W ocenie organu nadzoru nie sposób uznać, iż ww. formy udzielania stypendium szkolnego mieszczą się w pojęciu „pokrycie kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych”. Tym bardziej niezrozumiałe jest umieszczenie powyższych form w tej grupie pomocy zważywszy, że w § 4 ust. 1 pkt 3 Regulaminu, Rada wymieniła inną formę w postaci pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym, której realizacja odbywać się może poprzez zakup podręczników, lektur szkolnych, materiałów edukacyjnych (ćwiczeń), encyklopedii, słowników, programów komputerowych i innych pomocy niezbędnych do procesu edukacyjnego oraz przyborów szkolnych. Zauważyć należy, że przewidziane przez ustawodawcę formy są rozłączne - czym innym jest bowiem pokrycie kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych, a czym innym udzielenie pomocy rzeczowej. W ocenie organu nadzoru formy udzielania stypendium szkolnego wymienione w § 4 ust. 1 pkt 1 lit. a), b), e) Regulaminu stanowią pomoc rzeczową o charakterze edukacyjnym i powinny zostać zamieszczone w § 4 ust. 1 pkt 3 Regulaminu. Analizując zatem treść § 4 ust. 1 pkt 1 lit. a), b), e) oraz pkt 3 Regulaminu należy stwierdzić, iż § 4 ust. 1 pkt 1 lit. a), b), e) Regulaminu jest sprzeczny z przepisem art. 90d ust. 2 ustawy o systemie oświaty, a do tego jest skonstruowany w sposób wewnątrznie niespójny. Organ nadzoru chciałby w tym miejscu podkreślić, iż wyeliminowanie z obrotu prawnego zapisów § 4 ust. 1 pkt 1 lit. a), b), e) Regulaminu nie powoduje, iż stypendium szkolne nie może być udzielane poprzez zakup rzeczy wymienionych w kwestionowanych zapisach. O takiej możliwości przesądza bowiem brzmienie postanowień odnoszących się do udzielania stypendium w formie pomocy rzeczowej, wymienionych w § 4 pkt 3 Regulaminu, które ma charakter otwarty.

W § 13 ust. 1 Regulaminu, Rada uchwaliła, że: „Stypendium szkolne wstrzymuje się lub cofa jeżeli: 1) dochód na osobę w rodzinie przekroczy kwotę, o której mowa w § 3 ust. 2 regulaminu, 2) uczeń przerwał naukę lub został skreślony z listy uczniów szkoły, 3) uczeń otrzymał inne stypendium o charakterze socjalnym ze środków publicznych, które łącznie ze stypendium szkolnym przekracza kwoty, o których mowa w art. 90d ust. 13 ustawy o systemie oświaty, 4) uczeń zmienił miejsce zamieszkania – poza obszar gminy Krzemieniewo.

Ponadto w § 13 ust. 2 Regulaminu, Rada postanowiła, że: „Rodzice ucznia otrzymującego stypendium, opiekunowie prawni, pełnoletni uczeń lub dyrektor szkoły, kolegium albo ośrodka, do których uczęszcza uczeń, słuchacz lub wychowanek, są obowiązani w terminie 7 dni zawiadomić organ przyznający stypendium o wystąpieniu przyczyn wstrzymania lub cofnięcia stypendium, o których mowa w ust. 1”.

Powyższe regulacje wykraczają poza upoważnienie wynikające z art. 90f ustawy. Zauważyć bowiem należy, że ustawodawca w art. 90o ust. 1 ustawy określił, iż rodzice ucznia otrzymującego stypendium szkolne są obowiązani niezwłocznie powiadomić organ, który przyznał stypendium, o ustaniu przyczyn, które stanowiły podstawę przyznania stypendium szkolnego. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do pełnoletniego ucznia (art. 90o ust. 2 ustawy). Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do dyrektora szkoły, kolegium pracowników służb społecznych lub ośrodka, o którym mowa w art. 90b ust. 3 pkt 2, w przypadku gdy dyrektor poweźmie informację o ustaniu przyczyn, które stanowiły podstawę przyznania stypendium szkolnego (art. 90o ust. 3 ustawy). Stypendium szkolne wstrzymuje się albo cofa w przypadku ustania przyczyn, które stanowiły podstawę przyznania stypendium szkolnego (art. 90o ust. 4 ustawy). Zatem to ustawodawca w art. 90o ustawy precyzyjnie uregulował zarówno kwestię konieczności informowania o zmianie okoliczności stanowiących podstawę przyznania stypendium szkolnego i podmioty do tego zobowiązane, jak i kwestię wstrzymania lub cofnięcia stypendium, nie pozostawiając radzie żadnych uprawnień w tym zakresie. Wprawdzie określona w art. 90f ustawy norma kompetencyjna ma charakter otwarty, rada bowiem uchwała regulamin, uwzględniając „w szczególności” elementy wymienione w pkt 1 - 4 tego przepisu, jednakże nie oznacza to pełnej dowolności w zakresie uchwalania regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym

dla uczniów. Zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 2 kwietnia 1997 r. - Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.) organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa. Oznacza to, iż każde działanie organu władzy, w tym także rady gminy, musi mieć oparcie w obowiązującym prawie.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji.

Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego

wz. Wojewody Wielkopolskiego
Wicewojewoda Wielkopolski
(-) Marlena Małąg